ഏകാധിപതിയുടെ ഹേമന്തദിനങ്ങൾ

കെ. രാജേശ്വരി

ഏകാധിപതിയുടെ ഹേമന്തദിനങ്ങൾ

കെ. രാജേശ്വരി
(മലയാളം: ലേഖനം)

© 2026, Adv. A. Jayasankar

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of River Valley Technologies.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeTeX from TeXLive 2020 and the cloud framework, Ithal (ഇതൾ). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of Creative Commons Attribution Non-commercial ShareAlike license for free download and usage.

Cover: Spring, a painting by Edvard Munch (1863–1944). The image is taken from Wikimedia Commons and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

ഏകാധിപതിയുടെ ഹേമന്തദിനങ്ങൾ

1975 ജൂൺ 12: റായ്ബറേലി നിയോജകമണ്ഡലത്തിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധി ലോക്സഭയിലേക്ക് തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടത് അസാധുവാക്കിക്കൊണ്ടും ആറു വർഷത്തേക്കു മൽസരിക്കുന്നതിന് അയോഗ്യത കൽപിച്ചുകൊണ്ടും അലഹബാദ് ഹൈക്കോടതിയിലെ ജസ്റ്റിസ് ജഗമോഹൻലാൽ സിൻഹ വിധികൽപ്പിച്ചു.

മോഹൻ ധാരിയ

ജൂൺ 18: കോൺഗ്രസ് പാർലമെന്ററി പാർട്ടി ഇന്ദിരാജിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പരിപൂർണ വിശ്വാസം രേഖപ്പെടുത്തി. 494-ൽപരം അംഗങ്ങൾ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്തു. വിമതന്മാരെന്നു കണക്കാക്കപ്പെട്ട മോഹൻ ധാരിയ, എസ്. ചന്ദ്രശേഖർ, കൃഷ്ണകാന്ത്, ലക്ഷ്മികാന്തമ്മ, ഷേർസിംഗ് എന്നിവർ എത്തിയില്ല.

ജൂൺ 20: പ്രധാനമന്ത്രി കെ പൂർണ പിന്തുണ പ്രഖ്യാപിച്ചു കൊണ്ട് തല സ്ഥാനമണ്ഡ് ഗംഭീര റാലി. ലക്ഷക്കണക്കിന് കോൺഗ്രസുകാർ പങ്കെടുത്തു. യു. പി. സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നു ആളെ എടുക്കാൻ ദൽഹി ട്രാൻസ്പോർട്ട് കോർപറേഷൻ ശകടങ്ങൾ എമ്പാടും ഓടി.

ജയപ്രകാശ് നാരായണൻ

എസ്. ചന്ദ്രശേഖർ

ജൂൺ 23: ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ അപ്പീൽ സുപ്രീം കോടതിയുടെ പരിഗണനക്കെത്തി. നിരുപാധികസ്സേ അനുവദിക്കാൻ ജസ്റ്റിസ് ആർ. കൃഷ്ണയ്യർ വിസമ്മതിച്ചു. ഇന്ദിര ഗാന്ധിക്ക് പാർലമെന്റിൽ ഹാജരാകാം. തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ പങ്കെടുക്കാനോ വേതനം പറ്റാനോ കഴിയില്ല.

ജൂൺ 25: പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഉപദേശം സ്വീകരിച്ച് രാഷ്ട്രപതി ഫക്രുദ്ദീൻ അഹമ്മദ് ഭരണഘടനയുടെ 352-ആം അനുച്ഛേദപ്രകാരം ആഭ്യന്തര അടിയന്തരവസ്ഥ പ്രഖ്യാപിച്ചു. ജയപ്രകാശ് നാരായണനം മൊറാർജി ദേശായിയുമടക്കം പ്രതിപക്ഷ നേതാക്കൾ ഒന്നടങ്കം ജയിലിലായി. തദ്ദേശ പത്രപ്രതിനിധികൾ രാജ്യത്തുനിന്ന് ബഹിഷ്കൃതരായി. പത്രങ്ങൾക്ക് സെൻസർഷിപ്പ് ഏർപ്പെടുത്തി. മൗലികാവകാശങ്ങൾ സസ്പെന്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടു. 359 (1) അനുച്ഛേദപ്രകാരം രാഷ്ട്രപതി വിളംബരം പുറപ്പെടുവിച്ചു... കേവലം ഒരു ഹൈക്കോടതി വിധിയും സുപ്രീംകോടതിയുടെ ഇടക്കാല ഉത്തരവുമാണോ അടിയന്തരാവസ്ഥയിലേക്കും ജനാധിപത്യധ്വംസനത്തിലേക്കും വഴിതെളിച്ചത്? അലഹാബാദ് ഹൈക്കോടതി ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ശരിവെച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണയ്യർ നിരുപാധിക സ്സേ അനുവദിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ആഭ്യന്തര അടിയന്തരാവസ്ഥ ഉണ്ടാകമായിരുന്നോ? എഴുപതുകളുടെ മധ്യത്തിലെ കറഞ്ഞ രാഷ്ട്രീയ പരിതഃസ്ഥിതിയും ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ വ്യക്തിത്വ സവിശേഷതകളും നൽകുന്ന സൂചന മാത്രമാണ്

ഫക്രുദ്ദീൻ അഹമ്മദ്

കട്ടിക്കാലം മുതൽ ഏകാകിയും ദൃഢാഗ്രഹരിയുമായിരുന്നു, ഇന്ദിര. ആനന്ദഭവനത്തിലെ അതിസമ്പന്നതകളും ആർഭാടത്തിനും ആൾത്തിരക്കിനുമിടയിൽ ഇന്ദു ആത്മീയമായി ഒറ്റപ്പെട്ടു. അച്ഛന്റെ ജയിൽവാസം, അമ്മയുടെ രോഗം, അമ്മായിമാരുടെ അവഗണന. വിജയലക്ഷ്മി പണ്ഡിറ്റ് മരണപര്യന്തം മത്സരകളെ വെറുത്തു. ഇന്ദിര ഭരിക്കെല്ലം അമ്മായിക്ക മാപ്പുനൽകിയതുമില്ല. ശാന്തിനികേതനിലടക്കം പലയിടങ്ങളം പഠിപ്പിക്കുമ്പിലും വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയില്ല. ബിദ്ദേശമാനം നേടിയതുമില്ല. യൗവനത്തിൽ ക്ഷയരോഗത്തിന്റെ സൂചനകൾ അവരിൽ പ്രത്യക്ഷമായി. അതോടെ സ്വഭാവത്തിനു കാർക്കശ്യം കൂടുതൽ പ്രകടമായി. കമലയുടെ മരണശേഷം നെഹ്റു പത്മജാ നായിഡുവിനെ വിവാഹംചെയ്യാൻ ആലോചിച്ചപ്പോൾ മകളുടെ അവകാശം ഉപയോഗിച്ച് അച്ഛ വിസ്മയിപ്പിച്ചു. ജസ്റ്റിസ് ഇന്ദിരയായിരുന്നേ. ജവഹർലാലിന്റെ ഇംഗിതത്തിനം കട്ടംബപാരമ്പര്യത്തിനും വിപരീതമായി അന്യമതസ്വീകാരം ഫിറോസ് ഗാന്ധിയെ വിവാഹം ചെയ്യപ്പെടുഴം അവരുടെ ഇച്ഛാശക്തി പ്രകടമായി.

ഫിറോസ്ഗാന്ധിയുടെ മദ്യപാനശീലവും പരസ്ത്രീബന്ധങ്ങളും ദാമ്പത്യം തകർത്തു. ഇന്ദിര നെഹ്റുവിന്റെ പരിചരണമേറ്റു ഉത്തമ്മ തിൻമൂർത്തി ഭവനിലേക്ക് താമസം മാറ്റി. കട്ടികളെ ഡൂൺ സ്കൂളിലയച്ചു വിവാഹമോചനത്തിലൂടെ ഭർത്താവിനു സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകാനുള്ള സൗമനസ്യം ഒരിക്കലും അവർ പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല. മറിച്ച് രാഷ്ട്രീയത്തിൽ കൂടുതൽ ആണ്ടുമുങ്ങി—യുത്ത് കൊൺഗ്രസ് പ്രസിഡന്റ്, സ്വകാര്യ ഉപദേഷ്ടാക്കൾ, ലക്ഷ്മികാന്തമ്മ, ഷേർസിംഗ് എന്നിവർ എത്തിയില്ല.

കമല

രാഷ്ട്രീയ നേതാവെന്നെ നിലയിൽ നെഹ്റുവിന്റെ മിർവലുകളിയോ ഹൃദയവിശാലതയോ സഹിഷ്ണുതയോ ഇന്ദിരക്ക് അന്യവും അപ്രാപ്യവുമായിരുന്നു. പിതാവിനെപ്പോലെ ജനാധിപത്യ വിശ്വാസിയോ യുക്തിവാദിയോ ആയിരുന്നില്ല. മകൾ. കട്ടികാലം മുതൽ ദിവ്യശക്തിയുള്ള ഏലസ്സുകളിലും തുമ്പുകെട്ടുകളിലും അവർക്ക് വിശ്വാസമായിരുന്നു; ജ്യോതിഷികളുടെയും ധിരേന്ദ്ര ബ്രഹ്മചാരിയെപ്പോലുള്ള വ്യാജ സിദ്ധന്മാരുടെയും സ്വാധീനം വർധിച്ചത് പിൽക്കാലത്താണെങ്കിലും. ഇന്ദിരാഗാന്ധി എ. ഐ. സി. സി. അധ്യക്ഷയായി ചുമതലയേറ്റതിനു തൊട്ടുപിന്നാലെയാണ്, ജാതിക്കോമരങ്ങളോടൊപ്പം ചേർന്ന് കോൺഗ്രസ് കേരളത്തിൽ വിമോചന സമരം നടത്തിയതും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സർക്കാറിനെ അട്ടിമറിച്ചതും സി. ഐ. എ.-യുടെ ധനസഹായത്തോടെയും മുസ്ലിംലീഗിന്റെ പങ്കാളിത്തത്തോടെയും കത്തോലിക്കാ സഭയും എൻ. എസ്. എസും നടത്തുന്ന സമരത്തോട് കേരളത്തിൽ വിമോചന സമരം നടക്കരിക്കുന്നതിലും ജനാധിപത്യ രീതിയിൽ തെരഞ്ഞെപ്പെട്ട സർക്കാറിനെ 356-ാം അനുച്ഛേപ്രകാരം പിരിച്ചുവിടുന്നതിലും രാഷ്ട്രശിൽപികൾ നിക്ക് ആശങ്കയുണ്ടായിരുന്നേ. എങ്കിലും പത്രിവാൽസല്യം അദ്ദേഹത്തെ അസ്വസ്നാക്കി.

എസ്. ചന്ദ്രശേഖർ

പറ്റാനോ കഴിയില്ല.

ജൂൺ 25: പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഉപദേശം സ്വീകരിച്ച് രാഷ്ട്രപതി ഫക്രുദ്ദീൻ അഹമ്മദ് ഭരണഘടനയുടെ 352-ആം അനുച്ഛേദപ്രകാരം ആഭ്യന്തര അടിയന്തരവസ്ഥ പ്രഖ്യാപിച്ചു. ജയപ്രകാശ് നാരായണനം മൊറാർജി ദേശായിയുമടക്കം പ്രതിപക്ഷ നേതാക്കൾ ഒന്നടങ്കം ജയിലിലായി. തദ്ദേശ പത്രപ്രതിനിധികൾ രാജ്യത്തുനിന്ന് ബഹിഷ്കൃതരായി. പത്രങ്ങൾക്ക് സെൻസർഷിപ്പ് ഏർപ്പെടുത്തി. മൗലികാവകാശങ്ങൾ സസ്പെന്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടു. 359 (1) അനുച്ഛേദപ്രകാരം രാഷ്ട്രപതി വിളംബരം പുറപ്പെടുവിച്ചു... കേവലം ഒരു ഹൈക്കോടതി വിധിയും സുപ്രീംകോടതിയുടെ ഇടക്കാല ഉത്തരവുമാണോ അടിയന്തരാവസ്ഥയിലേക്കും ജനാധിപത്യധ്വംസനത്തിലേക്കും വഴിതെളിച്ചത്? അലഹാബാദ് ഹൈക്കോടതി ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ശരിവെച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണയ്യർ നിരുപാധിക സ്സേ അനുവദിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ആഭ്യന്തര അടിയന്തരാവസ്ഥ ഉണ്ടാകമായിരുന്നോ? എഴുപതുകളുടെ മധ്യത്തിലെ കറഞ്ഞ രാഷ്ട്രീയ പരിതഃസ്ഥിതിയും ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ വ്യക്തിത്വ സവിശേഷതകളും നൽകുന്ന സൂചന മാത്രമാണ്

ഫക്രുദ്ദീൻ അഹമ്മദ്

കട്ടിക്കാലം മുതൽ ഏകാകിയും ദൃഢാഗ്രഹരിയുമായിരുന്നു, ഇന്ദിര. ആനന്ദഭവനത്തിലെ അതിസമ്പന്നതകളും ആർഭാടത്തിനും ആൾത്തിരക്കിനുമിടയിൽ ഇന്ദു ആത്മീയമായി ഒറ്റപ്പെട്ടു. അച്ഛന്റെ ജയിൽവാസം, അമ്മയുടെ രോഗം, അമ്മായിമാരുടെ അവഗണന. വിജയലക്ഷ്മി പണ്ഡിറ്റ് മരണപര്യന്തം മത്സരകളെ വെറുത്തു. ഇന്ദിര ഭരിക്കെല്ലം അമ്മായിക്ക മാപ്പുനൽകിയതുമില്ല. ശാന്തിനികേതനിലടക്കം പലയിടങ്ങളം പഠിപ്പിക്കുമ്പിലും വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയില്ല. ബിദ്ദേശമാനം നേടിയതുമില്ല. യൗവനത്തിൽ ക്ഷയരോഗത്തിന്റെ സൂചനകൾ അവരിൽ പ്രത്യക്ഷമായി. അതോടെ സ്വഭാവത്തിനു കാർക്കശ്യം കൂടുതൽ പ്രകടമായി. കമലയുടെ മരണശേഷം നെഹ്റു പത്മജാ നായിഡുവിനെ വിവാഹംചെയ്യാൻ ആലോചിച്ചപ്പോൾ മകളുടെ അവകാശം ഉപയോഗിച്ച് അച്ഛ വിസ്മയിപ്പിച്ചു. ജസ്റ്റിസ് ഇന്ദിരയായിരുന്നേ. ജവഹർലാലിന്റെ ഇംഗിതത്തിനം കട്ടംബപാരമ്പര്യത്തിനും വിപരീതമായി അന്യമതസ്വീകാരം ഫിറോസ് ഗാന്ധിയെ വിവാഹം ചെയ്യപ്പെടുഴം അവരുടെ ഇച്ഛാശക്തി പ്രകടമായി.

ഫിറോസ്ഗാന്ധിയുടെ മദ്യപാനശീലവും പരസ്ത്രീബന്ധങ്ങളും ദാമ്പത്യം തകർത്തു. ഇന്ദിര നെഹ്റുവിന്റെ പരിചരണമേറ്റു ഉത്തമ്മ തിൻമൂർത്തി ഭവനിലേക്ക് താമസം മാറ്റി. കട്ടികളെ ഡൂൺ സ്കൂളിലയച്ചു വിവാഹമോചനത്തിലൂടെ ഭർത്താവിനു സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകാനുള്ള സൗമനസ്യം ഒരിക്കലും അവർ പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല. മറിച്ച് രാഷ്ട്രീയത്തിൽ കൂടുതൽ ആണ്ടുമുങ്ങി—യുത്ത് കൊൺഗ്രസ് പ്രസിഡന്റ്, സ്വകാര്യ ഉപദേഷ്ടാക്കൾ, ലക്ഷ്മികാന്തമ്മ, ഷേർസിംഗ് എന്നിവർ എത്തിയില്ല.

കുമ്പയ്യർ

രാഷ്ട്രീയ നേതാവെന്നെ നിലയിൽ നെഹ്റുവിന്റെ മിർവലുകളിയോ ഹൃദയവിശാലതയോ സഹിഷ്ണുതയോ ഇന്ദിരക്ക് അന്യവും അപ്രാപ്യവുമായിരുന്നു. പിതാവിനെപ്പോലെ ജനാധിപത്യ വിശ്വാസിയോ യുക്തിവാദിയോ ആയിരുന്നില്ല. മകൾ. കട്ടികാലം മുതൽ ദിവ്യശക്തിയുള്ള ഏലസ്സുകളിലും തുമ്പുകെട്ടുകളിലും അവർക്ക് വിശ്വാസമായിരുന്നു; ജ്യോതിഷികളുടെയും ധിരേന്ദ്ര ബ്രഹ്മചാരിയെപ്പോലുള്ള വ്യാജ സിദ്ധന്മാരുടെയും സ്വാധീനം വർധിച്ചത് പിൽക്കാലത്താണെങ്കിലും. ഇന്ദിരാഗാന്ധി എ. ഐ. സി. സി. അധ്യക്ഷയായി ചുമതലയേറ്റതിനു തൊട്ടുപിന്നാലെയാണ്, ജാതിക്കോമരങ്ങളോടൊപ്പം ചേർന്ന് കോൺഗ്രസ് കേരളത്തിൽ വിമോചന സമരം നടത്തിയതും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സർക്കാറിനെ അട്ടിമറിച്ചതും സി. ഐ. എ.-യുടെ ധനസഹായത്തോടെയും മുസ്ലിംലീഗിന്റെ പങ്കാളിത്തത്തോടെയും കത്തോലിക്കാ സഭയും എൻ. എസ്. എസും നടത്തുന്ന സമരത്തോട് കേരളത്തിൽ വിമോചന സമരം നടക്കരിക്കുന്നതിലും ജനാധിപത്യ രീതിയിൽ തെരഞ്ഞെപ്പെട്ട സർക്കാറിനെ 356-ാം അനുച്ഛേപ്രകാരം പിരിച്ചുവിടുന്നതിലും രാഷ്ട്രശിൽപികൾ നിക്ക് ആശങ്കയുണ്ടായിരുന്നേ. എങ്കിലും പത്രിവാൽസല്യം അദ്ദേഹത്തെ അസ്വസ്നാക്കി.

നെഹ്റു

പോകെപ്പോകെ ഇന്ദിരയുടെ രാഷ്ട്രീയ മോഹങ്ങൾ പ്രബലമായി. പിതാവിനെ പിന്തുടർന്ന് രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ കടിഞ്ഞാൺ ഏറ്റെടുക്കണമെന്ന് അവർ സ്വകാര്യമായി മോഹിച്ചു. 'കാമരാജ് പ്ലാൻ' വഴി മുതിർന്ന നേതാക്കൾക്ക് അധികാര രാഷ്ട്രീയത്തിൽ നിന്ന് അവധി നൽകിയത് അൽപമൊരു അനുകൂല സാഹചര്യമൊരുക്കിതാനും.

ലാൽബഹദൂർ ശാസ്ത്രി

1964-ൽ നെഹ്റുവിന്റെ അനന്തരാവകാശിയെന്ന തിരുമാനിച്ചപ്പോൾ ഇന്ദിരയുടെ പേര് ഗൗരവാവഹമായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ടില്ല. മുതിർന്ന നേതാക്കൾ വട്ടരിട്ടിരുന്ന ഉട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും ദുർബലനായ ലാൽബഹദൂർ ശാസ്ത്രിയെ തെരഞ്ഞെടുക്കയായിരുന്നു. ഇന്ദിരാഗാന്ധി ശാസ്ത്രിക്ക പൂർണ പിന്തുണ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും മന്ത്രിസഭയിൽ അംഗത്വം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുവെങ്കിലും ഒരിക്കലും തൃപ്തയായിരുന്നില്ല. ശാസ്ത്രി-ഇന്ദിരബന്ധം സൗഹാർദപരമായിരുന്നില്ല. നെഹ്റു കട്ടംബത്തിന് ദൈവതത്തുല്യമായിരുന്ന ഇന്ദിരാഗാന്ധി കൈവന്ന ഭരണാധികാരം തട്ടിയെടുത്ത പിടിച്ചപറിക്കാരനായി മാത്രമേ ശാസ്ത്രിജിയെ ഇന്ദിര കണക്കാക്കിയുള്ളൂ.

1966-ൽ ശാസ്ത്രി ദിവംഗതനായപ്പോൾ ഇന്ദിരാഗാന്ധി കാത്തിരുന്നത് അവസരം കൈവന്നേ. മർക്കട മുഷ്ടിക്കാരനായ മൊറാർജി ദേശായിക്കെതിരെ ദുർബലയെന്ന് തങ്ങൾ തെറ്റിദ്ധരിച്ച് ഇന്ദിരയെ കാമരാജും കൂട്ടരും പിന്തുണചയ്തു. വൻ ഭൂരിപക്ഷത്തോടെ ഇന്ദിര വിജയിച്ചു. ഇടക്കാം ആശാവഹമായിത്തന്നിച്ചു. 1965-ലെ യുദ്ധം വമ്പത്തിയ സാമ്പത്തിക പരാധീനത ഒരു വശത്ത്, 67-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ നടുക്കം മറുവശത്തും ലോക്സഭയിലെ ഭൂരിപക്ഷം കത്തനെ ഇടിഞ്ഞു. കേരളത്തിലും തമിഴ്നാട്ടിലും ബിഹാറിലും ബംഗാളിലും മധ്യപ്രദേശിലുമൊക്കെ കോൺഗ്രസ് അധികാരഭ്രഷ്ടരായി. സിൻഡിക്കേറ്റ് എന്നറിയപ്പെട്ട മുതിർന്ന നേതാക്കളുടെ കോക്കസ്, ഇന്ദിരയുടെ കടുത്ത വിരോധികളായി. പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഇഷ്ടത്തിനെതിരായി എൻ. സഞ്ജീവ റെഡ്ഡിയെ രാഷ്ട്രപതി സ്ഥാനാർഥിയാക്കണന്നതിലും അവർ വിജയിച്ചു.

എൻ. സഞ്ജീവറെഡ്ഡി

1969-ലെ രാഷ്ട്രപതി തെരഞ്ഞെടുപ്പും കോൺഗ്രസിലെ പിളർപ്പും ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ ശക്തിയാക്കി; ഏകാധിപത്യ പ്രവണത കൂടുതൽ സ്വഷ്മായി. പാർട്ടി തിരുമാനപ്രകാരം സഞ്ജീവ റെഡ്ഡിയുടെ നാമനിർദേശ പത്രികയിൽ ഒപ്പിട്ട പ്രധാനമന്ത്രി, വി. വി. ഗിരിയെ രാഷ്ട്രപതി സ്ഥാനത്തേക്ക് സ്വതന്ത്ര സ്ഥാനാർഥിയായി നിറുത്തി. കോൺഗ്രസ്സക്കാരേട് മനഃസാക്ഷി വോട്ടുചയ്യാൻ ആഹ്വാനം മുഴക്കി. അതോടൊപ്പം നാട്ടുരാജാക്കന്മാർക്ക് കള്ളള പ്രിവിപേഴ്സ് നിറുത്തലാക്കി. ബാങ്കുകൾ ദേശസാൽകരിച്ചു. തീവ്ര വലതുപക്ഷ കക്ഷികളായ ജനസംഘവും സ്വതന്ത്ര പാർട്ടിയും റെഡ്ഡിയെ പിന്താങ്ങി. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികൾ ഗിരിയെയും. തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഗിരി വിജയിച്ചു. കോൺഗ്രസ് നെട്ടുകേ പിളർന്നു.

വി. വി. ഗിരി

പിളർപ്പിനുശേഷം പാർട്ടിക്കകത്ത് ഇന്ദിരയുടെ മേധാവിത്വം ചോദ്യംചെയ്യാവുന്ന നേതാക്കൾ ആരുമില്ലാതായി. വൈ. ബി. ചവാനം ജഗ്ജീവൻ റാമും ഒങ്ങി. 1971-ൽ കാലാവധി പൂർത്തിയാകുമുസ്സ് ലോക്സഭ പിരിച്ചുവിട്ട് തെരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തി. 'ഗരീബി ഹഠാവോ' മുദ്രാവാക്യം ശരിക്കും ഏശി. പ്രതിപക്ഷ കക്ഷികൾ അമ്പേ പരാജിതരായി. പത്രങ്ങളായ പത്രങ്ങളൊക്കെ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ പാടിപുകഴ്ത്തി. ഇന്ദിരജിയുടെ കരങ്ങൾക്ക് ശക്തികൂടാൻ ധ്രുവീകരിക്കുന്ന ദൈവമന്ത്രേ കോൺഗ്രസുകാർ മൽസരിച്ചു. ഇന്ദിരാ പ്രിയദർശിനി ആറാം തരത്തിൽ മലയാളം ഉപപാഠപുസ്തകമായി.

കമല

കിഴക്കൻ പാക്കിസ്ഥാനിലെ വിഘടനവാദികളെ കഴിയും വിധം പ്രോൽസാഹിപ്പിച്ചു പ്രഖ്യാപിത ചരിത്രേതര നയത്തിൽനിന്ന് വ്യതിചലിച്ച് സോവിയറ്റ് യൂണിയനുമായി സൈനിക ഉടമ്പടിയുണ്ടാക്കി. തുടർന്ന പാക്കിസ്ഥാനമായി യുദ്ധം. ബംഗാളദേശിനു സ്വാതന്ത്ര്യം "അവർ ദുർഗയാണ്": വാജ്പേയി പറഞ്ഞു. യുദ്ധം ഉയർത്തിയ തീവ്രവദേശീയ വികാരം മുതലെടുത്ത് 1972-ലെ നിയമസഭാ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ വിജയിച്ചു.

വാജ്പേയി

യുദ്ധം സൃഷ്ടിച്ച സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധി പ്രധാന മന്ത്രിയുടെ പ്രതിച്ഛായയെ ബാധിച്ചു. തൊഴിലില്ലായ്മ പെരുകി, ഭക്ഷ്യപ്രശ്നം രൂക്ഷമായി. ദരിദ്രനിർമാർജനം മുദ്രാവാക്യമിലൊതുങ്ങി. പ്രതിപക്ഷ കക്ഷികൾ സജീവമായി. ഇന്ദിരാഗാന്ധി പാർലമെന്റിനെപാടെ അവഗണിച്ചു. പ്രതിപക്ഷത്തെ കറ്റപ്പെടുത്തി സൃസ്നിന്റ് ക്വാട്ട വെട്ടിക്കുറച്ച് വൻകിട പത്രങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. പത്രമുടമകൾ കോടതിയിൽ പോയി അനുകൂല വിധി സമ്പാദിച്ചു.

വയലാർ ഫിറോസ്ഗാന്ധി

ബാങ്ക് ദേശസാൽകരണം അസാധുവെന്ന് വിധിച്ചതുമുതൽ ഇന്ദിരാജിക്ക് കോടതി ചതുർഥിയാവുകയായിത്തന്നേ. കേശവാനന്ദഭാരതികേസോടെ ഏറ്റമുട്ടൽ രൂക്ഷമായി. സർക്കാറിനെതിരെ വിധിയെഴുതിയ മൂന്ന് ജഡ്ജിമാരെ മറികടന്ന് ജസ്റ്റിസ് എ. എൻ. റേയെ ചീഫ് ജസ്റ്റിസാക്കിക്കൊണ്ടു പ്രധാനമന്ത്രി തിരിച്ചടിച്ചു. കമ്മിറ്റി ജഡ്ഡിഷ്യറിയെക്കാറിച്ച് കേന്ദ്ര നിയമം വാതോരാതെ സംസാരിച്ചു. തന്നെ മറിക്കാനൊരുങ്ങുന്ന അണ്ണാം പത്രങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലാണ് ഇന്ദിരാഗാന്ധി ന്യൂയാഡ്പി. ഉൾപ്പെടുത്തിയ്യത്. ജുഡിഷ്യതുടെ വൈരനിര്യാതനത്തിന് ഒടുവിലത്തെ ഉദാഹരണമാണ് അലഹബാദ് ഹൈക്കോടതി വിധി.

എ. എൻ. റേ

1973-ൽ ഫെബ്രുവരി 12-ന് കൽക്കത്തയിൽ നടത്തിയ പത്രസമ്മേളനത്തിൽ ജയപ്രകാശ് നാരായണൻ പ്രതിപക്ഷത്തിന്റെ കാഹളം മുഴക്കുന്നു: 'സമ്പൂർണ വിപ്ലവം' എന്ന ആശയം മുന്നിനിറുത്തി ജെ. പി. പ്രഷോദം ആരംഭിച്ചു. ബീഹാറിലെ അബ്ദുൽ ഗഫൂർ സഭ പ്രക്ഷോഭത്തിൽ ആടിയുലഞ്ഞു. ഗുജറാത്തിൽ ചിമൻഭായ് പട്ടേലിന്റെ സഭ നിലംപതിച്ചു.

1975 ആദ്യം ജബൽപൂർ ലോക്സഭ ഉപതെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ പ്രതിപക്ഷസ്ഥാനാർഥി വൻ ഭൂരിപക്ഷത്തോടെ വിജയിച്ചു. ഗുജറാത്ത് നിയമസഭയിൽ പ്രതിപക്ഷ ജനതാ മുന്നണി വ്യക്തമായ ഭൂരിക്ഷം നേടി. എതാനം സ്വതന്ത്രരുടെ പിന്തുണയോടെ മന്ത്രിസഭയും ഉണ്ടാക്കി. യാദൃച്ഛികമെന്നേ പറയാവൂ. ഗുജറാത്തിലെ ഫലപ്രഖ്യാപനം നടന്ന ജൂൺ 8-ലാണ് അലഹബാദ് ഹൈക്കോടതി പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് റദ്ദാക്കിയത്. ജനവിധിയും കോടതിവിധിയും പ്രതിപക്ഷത്തെ ഉൽസാഹഭരിതമാക്കിയത് സ്വാഭാവികം. ഇന്ദിരാഗാന്ധി അധികാരം ഒഴിയുംവരെ സമരം ചെയ്യാൻ ജയപ്രകാശ് ആഹ്വാനം ചെയ്തു.

1975 ആകമ്പോഴേക്കും കോൺഗ്രസിലെ മുൻകാല യുവതുർക്കികൾക്കിൽ പ്രധാനമന്ത്രിക്കെതിരായി. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയും ജയപ്രകാശും പരസ്യത സഹോദരത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കണമെന്ന് കോൺഗ്രസ് പ്രവർത്തകസമിതിയിൽ ചന്ദ്രശേഖർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഇതേ ആവശ്യമുന്നയിച്ച മോഹൻധാരിയ കേന്ദ്രസഭയിൽനിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെട്ടു.

യുവതുർക്കിയിൽ അനഭിമതരാകുന്നതിനു മുമ്പെന്ന സഞ്ജയ് ഗാന്ധി കസേരക്കമേൽ പിടിമുറുക്കിയിരുന്നു. യശ്വന്ത് കപൂർ, ആർ. കെ. ധവാൻ, ധിരേന്ദ്രബ്രഹ്മചാരി എന്നിത്യാദി ഇത്തിക്കണ്ണികൾ വേറെയും. 1974-ലെ റെയിൽവേ വർക്കിനെ നിഷ്ഠുരമായി അടിച്ചമർത്തുകയിവധം, അടിയന്തരാവസ്ഥയിൽ അണിനിരിക്കുന്ന അതിക്രമങ്ങളുടെ ചങ്ങലബന്ധം കയായിരുന്നു.

ധിരേന്ദ്ര ബ്രഹ്മചാരി

അലഹബാദ് ഹൈക്കോടതി വിധിയിലൂടെ ഇന്ദിരാഗാന്ധി ഒറ്റപ്പെട്ടു. ദേവഗൗഡവറ്റവയെപ്പോലുള്ള കൊട്ടാര വിദൂഷകരുടെ സ്തുതിവാചകങ്ങൾ (ഇന്ദിയുടെ ഇന്ത്യ) കൊണ്ടും എ. കെ. ആന്റണി മുതൽപേരുടെ പിന്തുണക്കൊണ്ടും ഏതു നാൾ പിടിച്ചുനിൽക്കാനാകം? ജഗജീവൻ റാമും വൈ. ബി. ചവാനം പ്രധാനമന്ത്രിയാകാൻ ഒരങ്ങി ക്കഴിഞ്ഞു. കോൺഗ്രസ് വിമതരും പ്രതിപക്ഷവും രാജിക്കായി മുറവിളികൂട്ടുന്നു. സർക്കാറുമായി സഹകരിക്കരുതെന്ന് ജെ. പി. പൊലിസിനെയും പട്ടാളത്തെയും ഉപദേശിക്കുന്നു. പ്രതിപക്ഷവും പത്രങ്ങളും കോടതിയിൽ അമേരിക്കൻ ഏജന്റുമാരായ അനപത്തികളും കേൾക്കുക്കേട് ശക്തികളാൻ ഗ്രൂപ്പ് ഡേദ്യമെന്നേ കോൺഗ്രസുകാർ മൽസരിച്ചു. ഇന്ദിരാ പ്രിയദർശിനി ആറാം തരത്തിൽ മലയാളം ഉപപാഠപുസ്തകമായി.

പിണറായി വിജയൻ

കിഴക്കൻ പാക്കിസ്ഥാനിലെ വിഘടനവാദികളെ കഴിയും വിധം പ്രോൽസാഹിപ്പിച്ചു പ്രഖ്യാപിത ചരിത്രേതര നയത്തിൽനിന്ന് വ്യതിചലിച്ച് സോവിയറ്റ് യൂണിയനുമായി സൈനിക ഉടമ്പടിയുണ്ടാക്കി. തുടർന്ന പാക്കിസ്ഥാനമായി യുദ്ധം. ബംഗാളദേശിനു സ്വാതന്ത്ര്യം "അവർ ദുർഗയാണ്": വാജ്പേയി പറഞ്ഞു. യുദ്ധം ഉയർത്തിയ തീവ്രവദേശീയ വികാരം മുതലെടുത്ത് 1972-ലെ നിയമസഭാ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ വിജയിച്ചു.

എ. കെ. ആന്റണി

യുദ്ധം സൃഷ്ടിച്ച സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധി പ്രധാന മന്ത്രിയുടെ പ്രതിച്ഛായയെ ബാധിച്

അഡ്വക്കറ്റ് എ. ജയശങ്കർ

അഭിഭാഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരീക്ഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരൂപകനുമാണ് അഡ്വക്കറ്റ് എ. ജയശങ്കർ. മാധ്യമം ദിനപത്രത്തിൽ 'കെ. രാജേശ്വരി' എന്ന തൂലികാ നാമത്തിൽ എഴുതിയ ലേഖനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മലയാളികൾക്കിടയിൽ അദ്ദേഹം കൂടുതൽ പ്രശസ്തി നേടിയത് ഇന്ത്യാവിഷൻ ചാനലിലെ പ്രതിവാര ദിനപത്ര അവലോകന പരിപാടിയായ വാരാന്ത്യം എന്ന പരിപാടിയിലൂടെയാണ്. തനതായ ഒരു അവതരണ ശൈലിയാണ് ഈ പരിപാടിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രകടമാക്കുന്നത്. മലയാളത്തിലെ പ്രമുഖ വാർത്താ ചാനലുകളിലെല്ലാം രാഷ്ട്രീയ ചർച്ചകളിൽ സ്ഥിരം സാന്നിധ്യമാണ് ഇദ്ദേഹം. കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ജയശങ്കറിന്റെ അഗാധമായ അറിവിനൊപ്പം ഹാസ്യവും ഗൗരവവും കലർന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർഭയത്വതോടെയുള്ള അവതരണ രീതിയും ഏറെ ജനപ്രിയമാണ്.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിട്ടിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറക്കുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളൊ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്നു ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിട്ടുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം – കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ – എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: <editors@sayahna.org>.
- പ്രതികരണങ്ങൾ <editors@sayahna.org> എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്കോ, ഈ വെബ് പേജിൽ കമ്മന്റുകളായോ ചേർക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.

സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷൻ, റിവർ വാലി ക്യാംപസ്, മലയിൻകീഴ്, തിരുവനന്തപുരം, ഇന്ത്യ 695571
URL: <books.sayahna.org>